

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

การบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนอง

THE ADMINISTRATION OF THE SCHOOL LIBRARY NETWORK IN THE EIGHTH
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE RANONG

นางสาวสุธิดา ธนบัตร ผู้วิจัย

SUTHIDA THANABAT

รศ.ดร.ไพบุลย์ แจ่มพงษ์ ที่ปรึกษา

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

paiboon.je@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานโดยทั่วไปของห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนอง 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาในการบริหารจัดการห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนอง 3) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการทางด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ภายในห้องสมุดโรงเรียน จำแนกตาม เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ได้แก่โรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 จำนวนทั้งสิ้น 7 โรงเรียนซึ่งมีผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองจำนวน 350 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามประมาณค่า ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.5-1.0 และได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test)

ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานโดยทั่วไปของห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สภาพการบริหารจัดการห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนอง ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยน้อยไปหามาก ดังนี้ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการจัดกิจกรรม ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร ตามลำดับ

2) ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนอง จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนอง จำแนกตามประสบการณ์ทำงานไม่มีความสัมพันธ์กัน

คำสำคัญ: สภาพและปัญหา การบริหารงานห้องสมุด

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

Abstract

This independent study purposes to 1) to study the general operation of the library network of schools under the Office of the 8th district primary education Ranong. 2) to compare the management of school libraries in the network under the 8th district primary education office in Ranong. 3) Guidelines for the management of learning activities in schools by sex, age, work experience. And the size of the school. The population in this study include eight schools in the network, which has a total of eight school director. The teachers and educational personnel. Under the district primary education office. Ranong, 350 samples of 150 people. The research tool was a rating scale questionnaire. Index of Item Objective Congruence (IOC) was during 0.5-1.00 and the reliability coefficient was at 0.97. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test.

The findings were as follows:

1) Operating conditions typical of the school's library network in eight districts under the jurisdiction of the Office of Elementary province as a whole have an average level. The management of the school library network in eight districts under the jurisdiction of the Office of Elementary province as a whole, the average level in the ascending order of the facility. The event The facility personnel respectively.

2) The comparison of the administration and the school's library network in the 8th district primary education office. Ranong by size of the overall difference was statistically significant at the .05 level. This assumption is based on the set. The comparison of conditions and problems in the management of the school library networks 8th district primary education office in Ranong by experienced no relationship.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อพัฒนาคนอย่างรอบด้าน เพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาโดยมีเป้าหมายให้คนไทยเป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข มีความรู้ทางวิชาการมีสุขภาพกายและใจที่สมบูรณ์สามารถประกอบอาชีพและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขการขับเคลื่อนที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น สถานศึกษาจะต้องมีบทบาทหลักในการพัฒนา โดยเฉพาะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นการจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพและการพัฒนาอย่างมั่นคงในด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา และร่างกาย รวมถึงมีความสามารถในการคิดเป็น ทำเป็น และสามารถแก้ปัญหาได้ ซึ่งคุณลักษณะของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นจะเป็นหน่วยงานบริการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นโดยอาศัยนโยบายที่กำหนดในระดับชาติ เป็นแนวทางด้วยการคำนึงถึงคุณภาพ โดยการบริหาร

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นโดยทั่วไปแล้วจะมีภารกิจการบริหารงานหลัก 4 ด้าน ด้วยกันคือ การบริหารทั่วไป การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารวิชาการ การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ ทิศทาง แนวปฏิบัติงานวิชาการด้วยการส่งเสริม สนับสนุน พร้อมกับการก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์มีความรู้ สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักการและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจึงเป็นงานหลักในการจัดการศึกษาของสถานศึกษารวมถึงเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จของการจัดการศึกษา ซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพของการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริงการดำเนินงานห้องสมุดส่วนใหญ่ที่ผ่านมายังมีปัญหาเกี่ยวกับการบริการและใช้ห้องสมุดโรงเรียน เพราะครูในโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของห้องสมุดโรงเรียนหรือมองหนังสือครูที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีเพียงคนเดียว ครูผู้สอนไม่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญยังคงเป็นผู้บอกความรู้แก่นักเรียนแทนที่จะให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองและหนังสือยังไม่เอื้ออำนวยต่อผู้ใช้ห้องสมุด รวมทั้งการจัดบรรยากาศห้องสมุดโรงเรียนไม่น่าสนใจ ครูประจำชั้นยังไม่ค่อยเห็นความสำคัญและไม่แนะนำการใช้ห้องสมุดโรงเรียนแก่นักเรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานห้องสมุดยังไม่ทราบบทบาทและหน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจน ปัญหาอีกประการหนึ่งคือ ด้านงบประมาณในการปรับปรุงพัฒนาห้องสมุดได้รับจัดสรรจากทางราชการยังไม่เพียงพอต่อการจัดซื้อหนังสือและอุปกรณ์ที่ทันสมัยที่จะพัฒนาให้ผู้ใช้บริการห้องสมุดใช้ให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์บ้านเมือง ห้องสมุดกับการศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมาก โดยเฉพาะการศึกษาในโรงเรียนเป็นระดับที่ต้องการวางรากฐานการศึกษาให้มั่นคงและให้ได้ผลตามเป้าหมายของการให้การศึกษา หัวใจของห้องสมุดอยู่ที่การงานให้บริการห้องสมุดจะต้องเป็นห้องสมุดที่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมีทรัพยากรสารสนเทศให้บริการอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพทั้งในด้านเนื้อหาและรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้ใช้ได้เข้าถึงข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพจากทุกที่ทุกเวลาและสามารถใช้บริการอย่างสะดวกและประหยัดค่าใช้จ่าย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักวิธีเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถค้นคว้าแสวงหาความรู้เพื่อนำไปสู่การคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น ห้องสมุดจึงมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการเรียนการสอนและการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง สนับสนุนครูผู้สอนในด้านการดำเนินการสอน การจัดกิจกรรมสนับสนุนนักเรียนในด้านความสามารถและทักษะในการอ่าน การคิดวิเคราะห์ การประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือ ห้องสมุดจึงเป็นศูนย์กลางของการอ่านเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกอ่าน เพื่อสามารถพัฒนาทักษะและการเรียนรู้ เป็นศูนย์กลางการศึกษาค้นคว้าตามกระบวนการเรียนการสอนในหลักสูตรใหม่ กำหนดให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นศูนย์กลางทรัพยากรสารสนเทศรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศที่จำเป็นและน่าสนใจทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง อาชีพ และเป็นศูนย์กลางของสื่อการเรียนการสอนทั้งตีพิมพ์และไม่ตีพิมพ์ที่นอกจากจะเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการแล้วยังทำให้เกิดความ

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

สนุกสนานเพลิดเพลินอีกด้วย ดังนั้นสถานศึกษาทุกระดับจำเป็นต้องจัดให้มีห้องสมุดเพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าของ
ผู้เรียนและผู้สอน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานโดยทั่วไปของห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนอง
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาในการบริหารจัดการห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนอง
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการทางด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ภายในห้องสมุดโรงเรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนใน
เครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนอง
2. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 จำนวนทั้งสิ้น 7
โรงเรียนซึ่งมีผู้อำนวยการ คณะครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา จังหวัดระนองจำนวน 350 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 คน
3. ขอบเขตด้านตัวแปร

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 ใน 4 ด้าน คือ
1.ด้านการจัดกิจกรรม 2.ด้านบุคลากร 3.ด้านอาคารสถานที่ 4.ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนอง ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
ดังนี้

1. ความหมายเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็ก
เยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุกด้าน เช่น ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม ค่านิยม หรือ
คุณธรรม ทั้งในด้านสังคมการเมืองเศรษฐกิจเพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพในสังคม
งชัย สันติวงศ์ (2538, หน้า 322) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารไม่ว่าจะเป็น ไปในลักษณะของการมี
ส่วนร่วมตัดสินใจหรือร่วมให้ข้อเสนอแนะมักทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความรู้สึก ภูมิใจได้เสมอ เสนาะ ติเยาว์
(2539, หน้า 304 – 305) กล่าวว่า การสร้างขวัญให้แก่ผู้ร่วมงานโดยการให้มีส่วนร่วมในงานเป็นการส่งเสริม
ให้มีการร่วมมือจากกลุ่มสามารถเรียนรู้พฤติกรรมและความรู้สึกทางด้านจิตวิทยาของผู้ร่วมงานได้มาก ทำให้รู้
ทำที่ว่าแต่ละคนมีความสามารถมีความ คิดเห็นอย่างไร เป็นการเปิดโอกาสให้ได้ใช้ความรู้ความสามารถของแต่ละ
คนได้อย่างเต็มที่

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

2. ความหมายของทฤษฎีและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา

ทฤษฎี หมายถึงแนวความคิดหรือความเชื่อที่เกิดขึ้นอย่างมีหลักเกณฑ์มีการทดสอบและการสังเกตจนเป็นที่แน่ใจ ทฤษฎีเป็นเซต(Set) ของมโนทัศน์ที่เชื่อมโยงซึ่งกันและกันเป็นข้อสรุปอย่างกว้างที่พรรณนาและอธิบายพฤติกรรมหรือการบริหารองค์การทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ ถ้าทฤษฎีได้รับการพิสูจน์บ่อยๆก็จะกลายเป็นกฎเกณฑ์ ทฤษฎีเป็นแนวความคิดที่มีเหตุผลและสามารถนำไปประยุกต์และปฏิบัติได้ ทฤษฎีมีบทบาทในการให้คำอธิบายเกี่ยวกับปรากฏทั่วไปและชี้แนะการวิจัย

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานห้องสมุด

ทฤษฎีของ Ranganathan กฎเก้าแต่ก็ยังสามารถประยุกต์ใช้ได้ในเหตุการณ์ปัจจุบัน

1. หนังสือมีไว้ให้ใช้
2. ผู้อ่านแต่ละคนได้หนังสือที่ตนจะอ่าน
3. หนังสือทุกเล่มมีผู้อ่าน
4. ประหยัดเวลาของผู้อ่าน
5. ห้องสมุดเป็นสถาบันที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

4. ความหมายของห้องสมุดโรงเรียน

ห้องสมุดโรงเรียน หมายถึง ห้องสมุดสถานศึกษาต่ำกว่าระดับอุดมศึกษาทำหน้าที่สนับสนุนการเรียนการสอนของครูและนักเรียน เชิดชู กาฬวงศ์ (2545 : 55) ให้ความหมายเกี่ยวกับห้องสมุดโรงเรียนไว้พอสรุปได้ดังนี้ ห้องสมุดโรงเรียนเป็นแหล่งรวบรวมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนตลอดจนบริการความรู้ให้กับประชาชนซึ่งมีทั้งวัสดุตีพิมพ์ (Printed Materials) และวัสดุไม่ตีพิมพ์ (Non-Printed Materials) เป็นศูนย์วิชาการสำหรับครูและนักเรียนให้ศึกษาหาความรู้เพื่อประกอบการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองความต้องการแก่บุคลากรภายในโรงเรียนเป็นหลักอาจจัดเป็นอาคารเอกเทศหรือห้องใดห้องหนึ่ง ในอาคารเรียนก็ได้ มีครูบรรณารักษ์ที่มีความรู้ทางวิชาบรรณารักษะรับผิดชอบในการบริหารงาน เช่น จัดหาทรัพยากรสารสนเทศ จัดหมู่หนังสือตามระบบสากลและมีการจัดทำเครื่องมือช่วยค้นหาเรื่องราวข่าวสารข้อมูลอาทิ บัตรรายการ บรรณานุกรมเฉพาะเรื่อง ดรชชนีวารสาร เป็นต้นเพื่อให้ครูและนักเรียนได้เข้าถึงทรัพยากร

ห้องสมุด หมายถึง สถานที่เก็บรวบรวมและให้บริการวัสดุหรือทรัพยากรสารสนเทศแก่สมาชิกโดยมีบรรณารักษ์หรือนักสารสนเทศเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการตั้งแต่การจัดหา การจัดเก็บและการให้บริการตลอดจนดูแลบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศ (ลมุล รัตตากร. 2538 : 27)

5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานห้องสมุด

กุหลาบ ปันลายนาค (2539 : 1) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ห้องสมุดโรงเรียนหมายถึง สถานที่ รวบรวมหนังสือวารสาร เอกสาร และสิ่งตีพิมพ์ ตลอดจนโสตทัศนวัสดุที่สอดคล้องกับหลักสูตรในปัจจุบัน เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนการสอนของครู และนักเรียนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

สมจิตร พรหมเทพ (2542 : 2) ได้ให้ความหมายของห้องสมุดโรงเรียนไว้ว่า หมายถึงแหล่ง รวบรวม

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ทรัพยากรความรู้ที่มีคุณค่าต่อความคิด และวิวัฒนาการของนักเรียน ครู แหล่งค้นคว้าหาความรู้ ประกอบการเรียนการสอนด้วยตัวเอง และแหล่งเสริมสร้างสติปัญญา ความเจริญงอกงามทุกด้านของ นักเรียน

6. ความหมายของโรงเรียนในเครือที่ 8

เครือข่ายการศึกษาที่ 8 หมายถึงกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองประกอบด้วย โรงเรียนนิคมสงเคราะห์ โรงเรียนบ้านหินวัว โรงเรียนบ้านทุ่งมะพร้าว โรงเรียนบ้านน้ำขาว โรงเรียนเพียงหลวง 15 (บ้านรังแตน) โรงเรียนบ้านปลายคลอง โรงเรียนวัดสุวรรณคีรี โรงเรียนบ้านหนองจิก โรงเรียนบ้านหาดจิก และโรงเรียนบ้านคลองเงิน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง ปีการศึกษา 2558 จำนวนทั้งหมด 7 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางการสุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (อ้างถึงใน สุภาเพ็ญ จริยะเศรษฐ์, 2542, หน้า 84) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 คน

3. การเลือกกลุ่มตัวอย่างและแผนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

3.1 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางการสุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 คน

3.2 แผนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 การวิจัยครั้งนี้ ได้จากการสุ่มประชากรด้วยวิธีการแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียน

3.2.2 สุ่มตัวอย่างให้ได้ตามกำหนดจำนวน 150 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพและปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 แบบสอบถาม ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามนำมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

5.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการดำเนินงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เสนอเป็นรายแบบตารางประกอบคำบรรยายและแปลความหมายจากค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์รายด้าน ตามเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 อ้างในอำนาจ พงษ์เสื่อ, 2547: 48)

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

5.3 การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาในการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนอง โดยเปรียบเทียบกับประสบการณ์ทำงานและขนาดของโรงเรียน ใช้การวิเคราะห์โดยการหาค่า t-test สำหรับตัวแปรที่จำแนกเป็น 2 กลุ่มในกรณีที่มีความแตกต่าง 2 กลุ่มขึ้นไปทำการวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวน (ANOVA) เมื่อพบว่าความแตกต่างทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe’)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนอง ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนอง

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่าย ที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนอง การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป จำแนกตามรายด้านและภาพรวม

สภาพการบริหารงาน ห้องสมุดโรงเรียน	ระดับสภาพการดำเนินการ		
	X	S.D.	แปลผล
ด้านการจัดกิจกรรม	3.72	.551	มาก
ด้านบุคลากร	3.95	.535	มาก
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.63	.655	มาก
ด้านอาคารสถานที่	3.94	.491	มาก
ภาพรวม	3.81	.453	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนอง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานห้องสมุดโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก (X=3.81, S.D.= .453) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านบุคลากร (X=3.95, S.D.= .535) รองลงมาคือ ด้านอาคารสถานที่ (X=3.94, S.D.= .491) รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรม (X=3.72, S.D.= .551) ส่วนด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (X=3.63, S.D.= .655) ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์การบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนอง “การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป” จำแนกตามรายด้านและภาพรวม พบว่า ด้านการจัดกิจกรรม โดยภาพรวม มีการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองอยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 3.72, S.D. = .551) และหากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าจัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

สำคัญ โดยให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง มีการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.78$, S.D. = .684) รองลงมาการจัดกิจกรรม แฉ่ง ข่าวสารของห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง มีการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.73$, S.D. = .810) รองลงมาเนื้อหาของ กิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษา มีการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่าย ที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.71$, S.D. = .879) รองลงมาการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม มีการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.71$, S.D. = .717) และ กิจกรรมมีความหลากหลาย น่าสนใจ มีการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.68$, S.D. = .648) ตามลำดับ

ด้านบุคลากร โดยภาพรวม มีการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.95$, S.D. = .535) และหากพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่าการให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการให้บริการ มีการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนใน เครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.01$, S.D. = .675) รองลงมาบุคลากรให้บริการด้วยความสุภาพ/มีกิริยามารยาทที่ดี มีการบริหารงานห้องสมุดของ โรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.99$, S.D. = .705) รองลงมาการให้บริการต่อผู้บริการโดยไม่เลือกปฏิบัติ มีการบริหารงานห้องสมุดของ โรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.95$, S.D. = .679) รองลงมาความกระตือรือร้นและการเอาใจใส่ต่อผู้รับบริการ มีการบริหารงาน ห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x}=3.93$, S.D. = .636) และการให้บริการห้องสมุดตลอดช่วงเวลา มีการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียน ในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}= 3.86$, S.D. = .760) ตามลำดับ

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยภาพรวมมีการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.63$, S.D. = .655) และ หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการจัดหมวดหมู่หนังสือ สะดวก/ง่ายต่อการศึกษาค้นคว้า มีการบริหารงาน ห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x}=3.79$, S.D. = .717) รองลงมาหนังสือ ตำรา ผลงานทางวิชาการมีจำนวนเพียงพอ มีการบริหารงาน ห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x}=3.75$, S.D. = .741) รองลงมาจำนวนโต๊ะ เก้าอี้ เหมาะสม/เพียงพอ มีการบริหารงานห้องสมุดของ โรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.65$, S.D. = .836) รองลงมาเครื่องคอมพิวเตอร์มีจำนวนเพียงพอ มีการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียน

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.51$, S.D. = .880) และโสตทัศนูปกรณ์ และสื่อวัสดุอุปกรณ์มีจำนวนเพียงพอ มีการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.47$, S.D. = .800) ตามลำดับ

ด้านอาคารสถานที่ โดยภาพรวม มีการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.94$, S.D. = .491) และหากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความปลอดภัยภายในห้องสมุด มีการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.05$, S.D. = .606) รองลงมาได้แก่แสงสว่างเพียงพอ มีการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.97$, S.D. = .655) รองลงมาสภาพแวดล้อมของห้องสมุดมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้า มีการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.93$, S.D. = .667) รองลงมาสถานที่ให้บริการเหมาะสม มีการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.91$, S.D. = .617) และสภาพแวดล้อมภายใน/ภายนอก สะอาด เป็นระเบียบ มีการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.83$, S.D. = .639) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรที่ขนาดโรงเรียนต่างกันกับการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนอง โดยใช้การวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ พบว่า ภาพรวม มีค่า p - value เท่ากับ .000 ซึ่ง น้อยกว่า .05 นั่นคือ ปฏิเสธ สมมติฐานหลัก (H_0) หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เรียนต่างคณะกัน กับ การบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนองด้านภาพรวม มีความสัมพันธ์กัน

สรุป และอภิปรายผล

1. ข้อมูลเบื้องต้น ของบุคลากรในการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระนอง ที่ตอบแบบสอบถามบุคลากรส่วนใหญ่เป็น เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 50.7 เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 49.3 ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 31-50 ปีคิดเป็นร้อยละ 53.3 ปี โดยส่วนใหญ่ระดับประสบการณ์งานอยู่ในช่วงต่ำกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 68.7 และส่วนใหญ่ขนาดโรงเรียนที่เป็นขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 59.3

2. ระดับการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระนอง

พบว่าการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนอง โดยภาพรวมระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.81 และเมื่อแยกเป็นด้านพบว่าด้านการจัด

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

กิจกรรมระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.72 ด้านบุคลากรระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.95 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.63 ด้านอาคารสถานที่ 3.94

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานห้องสมุดโรงเรียนใน
เครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระนอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาในทางที่ดี
ขึ้นอย่างต่อเนื่องควรมีการจัดงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ สื่อวัสดุอุปกรณ์ และจำนวนหนังสือใน
ปริมาณที่เพิ่มมากขึ้นตามจำนวนนักเรียนและมีการจัดทำแบบสำรวจความต้องการหนังสือใหม่อย่างต่อเนื่อง
อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้งหรือทุกภาคเรียน จัดอบรมการให้บริการเจ้าหน้าที่ทุกภาคเรียนและส่งไป
ศึกษาดูงานให้ตรงกับงาน ทำวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาความรู้ และ
ทักษะทางด้านการวิจัยและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานของแต่ละส่วนงาน ตลอดจนใช้เป็น
ข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการบริหารได้

เอกสารอ้างอิง

- ธงชัย สันติวงษ์. **พฤติกรรมองค์การ**. กรุงเทพฯ :ไทยวัฒนาพานิช.2538.
เสนาะ ตีเยาว์. **หลักการบริหาร**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.2543.
เชิดชู กาฬวงศ์. **ปัญหาคุณภาพห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา**.2545.
ลมุล รัตตากร. **การใช้ห้องสมุด**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2545.
กุหลาบ ปั่นลายนาค. **การปฏิบัติงานในห้องสมุดโรงเรียน**.พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น,
2539.
สมจิต พรหมเทพ. **ห้องสมุดโรงเรียน**.พิมพ์ครั้งที่ 3. [เชียงใหม่] : คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่, 2542.
สุภาเพ็ญ จริยะเศรษฐ์. (2542). **ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย**. กาญจนบุรี.
บุญชม ศรีสะอาด. **การวิจัยเบื้องต้น**.กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2535.